

Yttrande

Socialdemokraterna

2020-11-10

Ärende nr 2.2.8

Yttrande angående – Yrkande från V om hemställan till Skolinspektionen att granska friskolors klädkoder

Segregering av elever är en del av affärsmodellen för vinstdrivna fristående skolor. Det finns många möjligheter för friskolor att försöka attrahera ett ekonomiskt lönsamt elevunderlag. Tillämpande av klädkod är ett sätt. Att lyckas få medial uppmärksamhet kring sin skolas klädkod ger dessutom en utmärkt chans till gratis reklam och ökad popularitet i de föräldrasedgment skolan vill nå. Friskolor kan också kommunicera att man riktar sig till de som är beredda att lägga ned mycket tid och hårt arbete. Eller signalera att skolan kräver engagemang av föräldrar eller inte kommer kunna erbjuda särskilt stöd till elever i behov. Segregeringen möjliggörs genom nuvarande lagstiftning och sker på många sätt, att lägga resurser på att enbart granska friskolors eventuella klädkoder ser vi inte som meningsfullt.

Skolverket bedömer inte heller att det är olagligt att elever på en skola frivilligt följer en klädpolicy. Däremot är det inte tillåtet att kräva skoluniform. Socialdemokraterna vill se en förändrad nationell lagstiftning kring friskolor för att komma till rätta med skolsegregationen. Skattepengar ska gå till välfärd och undervisning, inte till vinstuttag för privata skolföretag.

Socialdemokraterna ser däremot behov av att mer övergripande utreda friskolornas ekonomiska och segregande effekter på kommunen, vilket vi föreslår i vårt budgetförslag för 2021. Det är nödvändigt att det politiska beslutsfattandet grundar sig på en korrekt analys av marknadsskolans konsekvenser för stadens möjligheter att bedriva utbildning, att effektivt använda skattepengar, fördela resurser rättvist och öka likvärdigheten i skolan.

Yrkande
Särskilt yttrande
Datum 2020-11-06

Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet
Kristdemokraterna

Yrkande angående hemställen att granska friskolors klädkoder

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Avslå yrkandet från V
2. Avslå tilläggsyrkandet från MP

Yrkandet

Vänsterpartiet och Miljöpartiet önskar att en granskning genomförs om friskolor i Göteborg tillämpar någon form av klädkod, eller har andra rekommendationer som inte följer lagstiftningen. Vänsterpartiet vill att Skolinspektionen granskar samtliga friskolor och Miljöpartiet vill att grundskolenämnden och utbildningsnämnden ska genomföra denna kontroll. Det är förslag som vi föreslår ska avslås.

Skolinspektionen arbetar för att alla barn och elever ska få en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Inspektionen har i uppdrag att säkerställa att skolor, kommunala som fristående, följer lagar och regler vilket sker inom ramen för inspektionens tillsyn och regelbundna granskningar. Bakgrunden till förslagen från V och MP är redan föremål för granskning.

Yrkande

Miljöpartiet

2020-10-09

2.2.10

Yrkande angående – yrkande från V angående hemställen till Skolinspektionen att granska friskolors klädkoder

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Kommunstyrelsen avslår yrkandet från Vänsterpartiet
2. Kommunstyrelsen hemställer till grundskolenämnden och utbildningsnämnden att undersöka om fler skolor i Göteborg tillämpar klädkod.

Yrkandet

Skolverkets uppfattning är att klädkoder eller skoluniform inte är tillåtna krav att ställa i svensk skola. Miljöpartiet delar denna hållning, särskilt som friheten att bära de kläder man önskar kan kopplas till yttrandefriheten, så länge ens kläder inte kränker någon annan. Om en elev, vårdnadshavare eller annan uppfattar att en skola bryter mot reglerna kan de anmäla skolan till skolinspektionen. Vår uppfattning är dock inte att problemet med klädkoder är så utbrett att skolinspektionen bör lägga sina resurser på en bred granskning av alla friskolor.

Göteborg har stora problem med skolsegregationen och att införa klädkod har som syfte att förstärka denna segregation och visa att vissa elever inte är välkomna på skolan. Det är inte acceptabelt. Vi vill därför att utbildningsnämnden undersöker om fler skolor än det i media omtalade Jensen tillämpar klädkod.

Yrkande

Vänsterpartiet

2020-10-06

Nytt ärende

Yrkande angående hemställan till Skolinspektionen att granska friskolors klädkoder

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Kommunstyrelsen hemställer till Skolinspektionen att genomföra tillsyn på samtliga friskolor i Göteborg för att granska om att de har klädkoder eller andra rekommendationer som inte följer lagstiftning, kan leda till ökad segregation eller diskriminering.

Yrkandet

Skolpersonal och experter i skolfrågor har länge larmat om hur vinstdrivande friskolekoncerner arbetar aktivt för att sortera bort elever från socioekonomiskt svagare områden och därmed bidrar till en ökad segregation. Ett exempel på detta är hur 20 skolor i Göteborg helt saknar nyanlända elever, 18 av dessa är friskolor.

Det är därför med stor oro vi under den gångna veckan har följt hur friskolekoncernen Jensen informerat vårdnadshavare och elever om vilka kläder som anses vara oacceptabla på deras skola. Samma koncern redovisar också hur de har bytt ut elevunderlag från att ha haft majoriteten elever från socioekonomiskt svaga områden till att ha motsatsen. Klädkoden används som en av flera metoder för att sortera bort elever som friskolekoncernen inte anser vara önskvärda.

Enligt Skolverket omfattas elevers rätt att ha på sig de kläder de vill av den grundlagsskyddade yttrandefriheten, och kan endast begränsas utifrån exempelvis väder eller säkerhet. Skolors eventuella begränsningar av kläder måste givetvis följa lagstiftning och får inte ha som syfte att spä på segregation, eller att diskriminera vissa grupper eller individer. Vi har varken skoluniform eller generella klädkoder på skolor och de principerna ska följas av alla, även friskolor.

Forskningen visar att klädrestriktioner i skolmiljö inte har någon korrelation till närvaro, beteende eller kriminalitet. Forskning visar tvärtom att klädrestriktioner i vissa fall leder till sämre akademiska resultat. Skolan ska vara en plats för alla elever oavsett bakgrund, ekonomiska möjligheter eller personliga preferenser gällande kläder. Det är helt avgörande att säkerställa att samtliga skolor i Göteborg lever efter de demokratiska principerna och respekterar elevernas grundlagsskyddade rättigheter.

Mot bakgrund av den information som nu framkommit finns det anledning för Göteborg att hemställa till Skolinspektionen att utöva tillsyn på samtliga friskolor för att granska

om de har någon form av klädkoder, hur dessa påverkar segregationen, och om de systematiskt diskriminerar elever genom sådana rekommendationer och riktlinjer.